

HeemWee

- Franciscus van Calker
- Achterom bij FC Engelen
- Ridder van het metalen kruis

HeemWee

In dit nummer:

HeemWee van Angrisa Heemkundekring Engelen verschijnt 3 x per jaar en wordt in eigen beheer uitgegeven. Leden krijgen het blad gratis toegezonden. Losse nummers zijn te koop voor € 3,00.

Redactie:
Wilton Desmense

Vormgeving
Henriëtte Muskens Sars

Coverfoto

De in januari 2012 geopende Meerwijkbrug, foto 2016

Fotoverantwoording

Cover:

Johan Lucas

Foto 22, 24, 30, 31:

Erfgoed 's-Hertogenbosch

Foto 27:

Archief Amsterdam

Foto 29:

Rijksmuseum

Indien niet vermeld:

Archief Angrisa/

Publiek domein/

Delpher

- 3 Voorwoord
- 4 Franciscus van Calker, burgemeester van Engelen en Bokhoven 1833-1864
Elise Wessels
- 10 Achterom bij ... de kantine van FC Engelen
Hans Kant
- 14 Ridder van het Metalen kruis
Wilton Desmense
- 22 In memoriam

VOORWOORD

Het is weer december.

De politiek van Angrisa getrouw is het derde nummer van het jaar nog voor de kerstdagen in uw (mail)bus terechtgekomen. Daar zijn zoals altijd enkele bekwame verkenneren mee bezig geweest. Zij zijn tot dusverre niet in opspraak geraakt wegens fraude en dergelijke malversaties, die hadden kunnen leiden tot een voortijdig einde van hun inspanningen, wat wel het geval was met een van de vroegere burgemeesters van Engelen, zoals u kunt lezen in het artikel over de Ridder van het Metalen Kruis.

Evenmin kan hun het verwijt treffen dat zij overhaast te werk zijn gegaan of er binnen een weekend de brui aan hebben gegeven, voordat de Gom van de enveloppen waarin zij hun bijdragen aan de redactie hebben verzonden, voldoende viscositeit had verkregen om een stevige en gegarandeerd veilige sluiting vanden te garanderen. Nee, onze auteurs hebben zich even gedegen en betrouwbaar getoond als nog een andere burgemeester, die in deze uitgave in de schijnwerpers staat: Franciscus van Calker, die ruim 30 jaar deze gemeente leidde.

En dan komt in de rubriek Achterom Bij ... ook nog FC Engelen langs, een gedegen factor in ons dorpsleven. De club is nog nooit zo hoog gestegen als dit seizoen qua klasse-indeling en is vooralsnog een resultaatvaste deelnemer aan de huidige competitie in de 2e klasse van het amateurvoetbal.

Het bestuur van Heemkundekring Angrisa hoopt dat u Heemwee jaargang 3 nummer 3 enig vertier en afleiding zal bieden in deze periode voor, tijdens en na de feestdagen en dat 2024 u veel goeds zal brengen.

FRANCISCUS VAN CALKER (1805-1864)

BURGEMEESTER VAN ENGELN EN BOKHOVEN 1833-1864, DEEL I

Elise Wessels

1

Engeln in 1827

Van mijn vier biologische grootouders heb ik alleen opa van Calker gekend: een hartelijke en Bourgondische man, die tot op hoge leeftijd (hij is 98 jaar geworden) oprecht geïnteresseerd was in het wel en wee van zijn kleinkinderen. Ik was zijn jongste kleindochter en heb veel goede herinneringen aan hem. Om deze herinneringen (en veel andere) door te kunnen geven aan de volgende generatie, heb ik onlangs besloten om een familieboek samen te stellen. Hierin wordt de geschiedenis verteld van de verschillende takken in mijn familie, voorzien van de nodige foto's en documenten. Dit kan ik alleen samen met de onmisbare en deskundige hulp van Annie Duijf.

Het vroegste gegeven dat we van deze familie van Calker gevonden hebben, is de trouwinschrijving van Jorden Hendriks van Calker op 7 september 1671 te Deutenen. Na drie generaties in Deutenen te hebben gewoond, komt de vierde generatie Van Calker in Engelen terecht, waar in 1728 Cornelius van Calker wordt geboren als zoon van Jordanus Hendriks van Calker en Dirckje Gijsberts Murray; hij trouwt op 26 april 1754 eveneens in Engelen met Pieterella van der Grient. De familie is uiteindelijk vijf generaties in Engelen blijven wonen. Met name de zoon van Cornelius en Pieterella, Jordanus van Calker (1756–1847) en zijn zoon Franciscus (1805–1864) hebben veel voor Engelen betekend. In het mooie boek ‘Engelen, grensdorp aan de Dieze’ (Angrisa, 2011) worden beiden diverse keren genoemd. Zo staat op pagina 171: *“In de eerste helft van de 19^e eeuw was de onderneming van J. van Calker & Zonen actief, waarvan Jordanus van Calker de grondlegger was. Jordanus van Calker was een veelzijdig man. Hij was bakker, koopman en grondeigenaar en speelde in het dorp een belangrijke rol op bestuurlijk niveau. De firma had in 1826 zeven zeilschepen in eigendom waar onder meer de zonen, de schippers Jacobus en Henricus van Calker, diverse goederen mee vervoerden”*.

In de periode 1833–1864 was Franciscus van Calker burgemeester van Engelen en vanaf 1852 tevens van Bokhoven. Over deze Franciscus gaat dit artikel.

Franciscus was de jongste zoon in een gezin van acht kinderen; hij werd geboren op 14 juni 1805 in Engelen en overleed daar op 8 oktober 1864. Hij groeide op in een gezin met zijn vader, vijf broers en twee zussen. Zijn moeder Henrica Buijs heeft hij nooit gekend, zij overleed drie maanden na zijn geboorte in september 1805. In het geboortjaar van Franciscus (1805) was Engelen bij het gewest Bataafs Brabant gevoegd als gevolg van de departementale herindeling van het rijk onder Frans bewind. Voorheen behoorde Engelen bij het gewest Holland.

In 1797 had Engelen weer een eigen parochie gekregen, in 1828 werd het pensioonaat gebouwd en in 1829 de Waterstaatskerk. Engelen telde in die tijd circa 400 inwoners. (afb. 1).

In 1811 werd in Nederland de dienstplicht ingevoerd. Uit het Militieregister van Vlijmen blijkt dat Franciscus in 1825 wordt gekeurd voor militaire dienst; bij de keuring staat vermeld: *“def. afgekeurd gebrekkig regterbeen”*. Als beroep staat bakker genoteerd en hij is vrij klein, 1,61 meter. Hij heeft daardoor wellicht moeite gehad met zware lichamelijke arbeid (zijn broers waren bakker of schipper). Mogelijk hierdoor heeft hij voor een bestuurlijke functie gekozen. In 1833 wordt hij burgemeester, een beroep dat in die tijd min of meer vergelijkbaar is met dat van de huidige gemeentesecretaris, en was hij voornamelijk belast met de gemeentelijke financiën. Tot aan zijn dood in 1864 bleef hij burgemeester en uit een krantenartikel in de ‘Noord-Brabanter’ van 23 september 1858 kun je opmaken dat hij geliefd was (zie pagina.7, afb.4).

In de ‘Inventaris 0011 Dorps- en gemeentebestuur Engelen en Bokhoven 1812-1946’ (Erfgoed ‘s-Hertogenbosch, M. van Heumen, 1984) staat de volgende passage:

“In 1824 besluit de gemeenteraad om de ‘dorp- of gemeentekast’ waarin de archieven worden bewaard van de gewezen raadkamer naast de school over te brengen naar de raadkamer ten huize van Jordanus van Calker. Omdat de gemeente bij de hernieuwde zelfstandigheid in 1821 niet over een gemeentehuis beschikte, huurde men namelijk een kamer in een particulier woonhuis. Tot 1845, toen een eigen raadhuis werd betrokken, zou men van Jordanus van Calker een raadkamer huren. Franciscus van Calker (zoon van Jordanus), die J.F.W. Pfannenbecker als burgemeester en gemeentesecretaris opvolgde, begon zijn ambtsperiode met het opmaken van een inventaris van de archieven van het gemeentebestuur. Sedertdien werd door hem de inventaris van het archief bijgehouden”.

Het gezin

Franciscus trouwt op 28 mei 1838 op 32-jarige leeftijd te Empel en Meerwijk met de 18-jarige Maria Huiberdina de Bekker uit Empel. Ze krijgen acht kinderen, waarvan de jongste twee heel jong overlijden. De jongste zoon wordt nauwelijks één jaar oud, zijn moeder overlijdt twee weken later op 4 mei 1855. Ze is dan pas 35 jaar en het echtpaar is slechts 17 jaar getrouwd geweest.

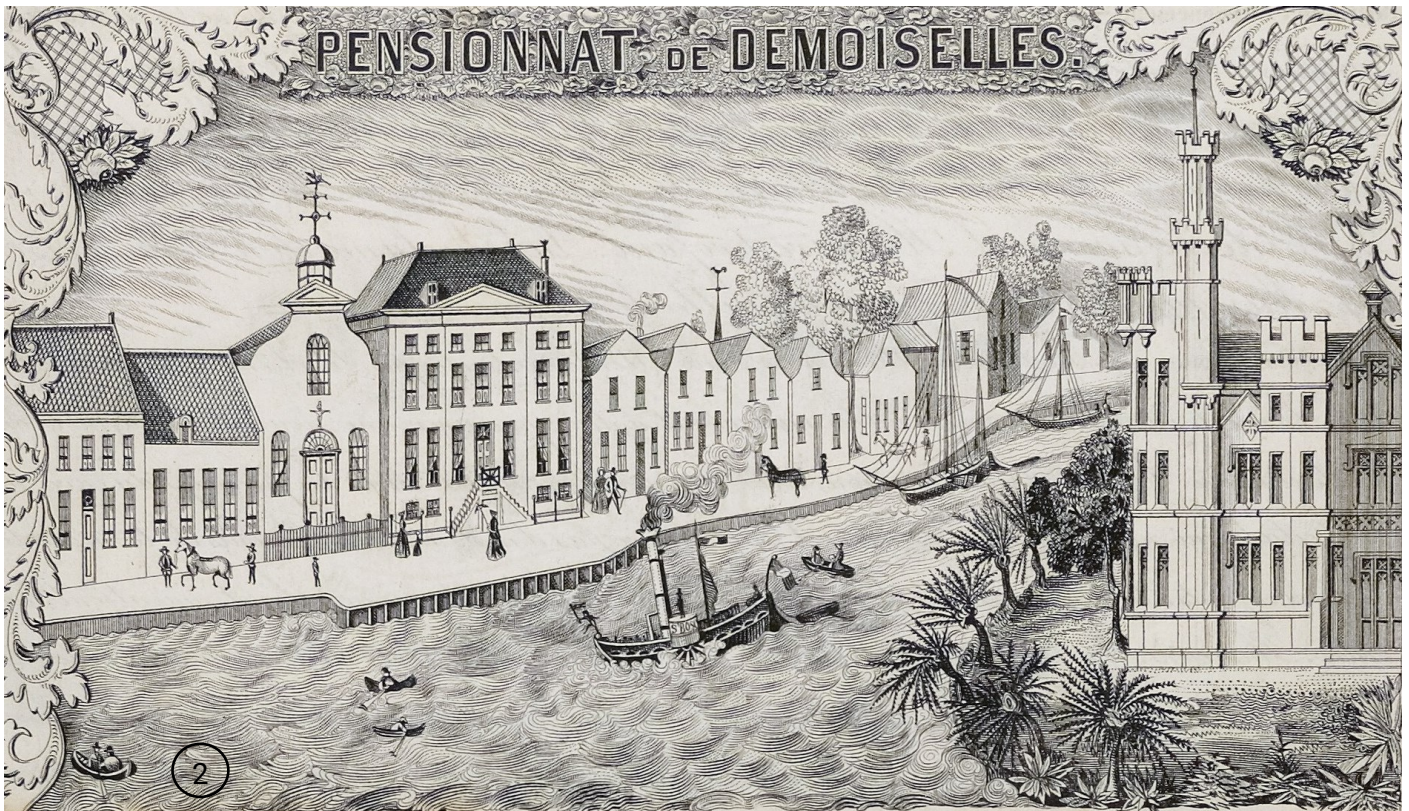
Het gezin woont in de burgemeesterswoning aan de Dieskant, de huidige Graaf van Solmsweg ter hoogte van nummer 77. Het gezin woont "op stand", vrijwel naast de katholieke kerk en het statige gebouw van het "Pensionnat de Demoiselles", een kostschool van de Zusters van Jezus, Maria en Jozef (JMJ) voor meisjes uit de goeude kringen, gesticht in 1828 (afb. 2).

Volgens de Bevolkingsregistratie 1849-1869 zijn er in 1858 in de burgemeesterswoning twee inwonende dienstknechten en twee dienstmeiden.

De boerderij rechts naast het pensionaat is het stamhuis van de familie van Calker. Hier woonde Jordanus van Calker, vader van Franciscus, met zijn gezin. Dit pand werd in 1854 door de broers Jan en Pieter verkocht ten behoeve van de bouw van de uitbreiding van het pensionaat. Het uitzicht op de Dieze en op kasteel Meerwijk moet mooi zijn geweest.

Zoals hiervoor al werd vermeld, overlijdt de vrouw van Franciscus in 1855. Een kennisgeving van het overlijden verscheen in de krant (afb. 3).

Pentekening op de folder van het Pensionaat, 1828.

† Heden morgen ten 2 ure trof mij de
 † † gevoeligste slag mijns levens. Het be-
 haagde den Almagtige, mijne geliefde Echtgenoot.
 MARIA HUBERDINA DE BEKKER, na voorzien
 te zijn geweest van de H. H. Sacramenten der
 Stervenden in den ouderdom van ruim 35 jaren,
 waarvan wij bijna 17 jaren, in den genoegelijk-
 sten echt vereenigd waren. (mij nalatende 6 kin-
 deren, te jong om dit treffend verlies te beseffen.)
 tot zich te nemen.
 Engelen, 4 Mei 1855.
 F. VAN CALKER.

De Noord-Brabanter 8 mei 1855

3

Naar aanleiding van dit overlijden wordt een boedelbeschrijving opgemaakt. Hierin is een zeer gedetailleerde opsomming opgenomen van alle vertrekken en van alle inventarisstukken.

4

De Noord-Brabanter 23 september 1858

Het naburig Engelen beleefde eergisteren een dag welks herinnering diep in het geheugen zal gegrift blijven.

De algemeen geachte Burgemeester dier gemeente, de heer F. van Calker, vierde zijn 25jarig jubelfeest als Burgemeester en Sekretaris van Engelen. De ingezetenen hadden hem een prachtig feest bereid. Gansch Engelen was in feestgewaad gehuld. De geestdrift die bij allen heerschte, getuigde op de meest ondubbeltzinnige wijze hoe hartelijk Engelen's ingezetenen aan den waardigen man verkleefd zijn en hoe opregt zijne erkende verdiensten en zijn edel karakter gewaardeerd worden. Eene schitterende illuminatie luisterde des avonds het feest op. Een tal van vrienden en vreemdelingen was toegestroomd om getuige te zijn van deze feestviering, zoo zeldzaam, en zoo geheel door den waarachtigen volksgeest in het leven geroepen.

Deze voor Engelen zoo dierbare dag, eindigde nochtans op de treurigste wijze.

Te midden der algemeene vreugde, omstreeks 7 1/2 ure des avonds, brak in het huis van den beminden Jubilaris een brand uit, welke plotseling schrik en ontsteltenis de plaats innemen deed van de heer- schende vreugde en geestdrift.

Om een beeld te geven:

"In eene beneden voorkamer, genaamd de kelderkamer: eene mahoniehouten piano, geschat op zeventig gulden, eene staande klok achtdaagswerk op vijftig gulden, vier platen achter glas met bruine lijsten op acht gulden, drie portretten achter glas met bruine lijsten op drie gulden, acht mahoniehouten stoelen en twee dito fauteuils met paardenharen zittingen op drieëndertig gulden, een kristallen mosterdpot en dito lepeltje op zestig cent, een lepeldoosje op vijftig cent, zes houten flesschenbakken op tachtig cent, tien blikken pijpenhoedjes (?) op vijftig centenz."

Ook de inboedel van de andere zes vertrekken, waaronder een keuken en een oude keuken, de gangen, kelder en vliering worden beschreven. Het huis had tevens een achterhuis en een stal. Ook alle kleding, goud- en zilverwerken en linnengoed worden benoemd, evenals het brandhout, de kruiwagen en de mesthoop.

Zonder dat aan blusschen te denken viel, stonden als bij tooverslag zes huizen in lichte laaije vlam, die allen tot den grond zijn afgebrand. De brand had zich aan de zuidzijde uitgebreid.

Met veel krachtsinspanning slaagde men er in het aan het huis des Burgemeesters aan de noordzijde grenzende huis zijns broeders te behouden. Zonder dit ware het einde van de ramp niet te voorzien geweest. Kerk, pastoorij, pensionaat en eene reeks van andere gebouwen waren dan wellicht eene proef der vlammen geworden.

De brandspuiten van Ortben, Vlijmen, Hedel en 's Bosch waren ter hulp gesneld.

Vele goederen zijn gered geworden, de meeste gebouwen zijn tegen brandschade verzekerd.

De ware oorzaak van den brand is onbekend.

Onder ben die zich bij den brand te Engelen, vooral verdienstelijk gemaakt hebben, meenen wij bijzonder te moeten vermelden onzen stadgenoot, den heer J. van Bokhoven en zijne kinderen. Hij die, als brandmeester, zich bij elke ramp, waarmede 's Bosch bedreigd werd, zoo zeer onderscheidde en zoo menigmaal de onder zijne leiding staande spuit het eerst op de plaats des onheils aanvoerde, snelde ook thans van de eersten ter hulp, en bleef zonder ophouden den ganschden nacht werkzaam, terwijl zijne dochters, die ter feestviering te Engelen waren, als met mannenmoed verschillende voorwerpen uit de reeds aangetaste gebouwen reddeden, ja de eene met gevaar van haar leven, daar de trap reeds in brand stond, langs een ladder uit de bovenverdieping is moeten afklimmen.

De brand in 1858

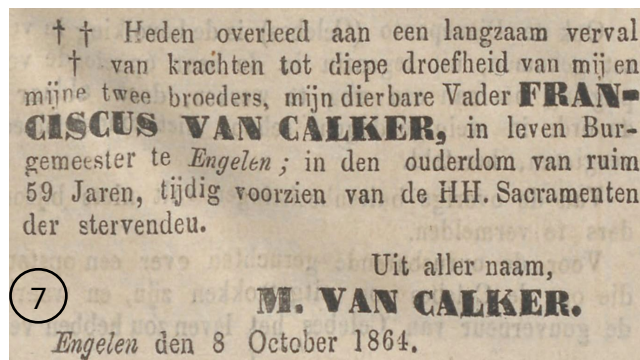
Alsof het overlijden van zijn vrouw al niet verdrietig genoeg is, overkomt Franciscus en kinderen in 1858 een nieuwe ramp: hun huis brandt volledig af. Bij de feestelijke viering van zijn 25-jarig ambtsjubileum als burgemeester breekt er brand uit in zijn woning (De Pelikaan), waarbij in totaal zes woningen in vlammen opgaan (afb. 4).

Vrijwel alle huisraad gaat verloren, ook de portretten. Uit het politierapport, dat Franciscus van Calker in zijn functie als burgemeester zelf opmaakt, blijkt dat de waarde van het huis wordt geschat op fl. 5.000,- en de inventaris op fl. 4.000,-.

Vader Franciscus (dan 53 jaar), Hendrina (19 jaar), Adrianus (18 jaar), Maria Jacoba (16 jaar), Maria Philomena (14 jaar), Jordanus (13 jaar) en Petrus (10 jaar) hebben geen huis meer en trekken in bij de vrijgezelle broers van Franciscus, Jan en Pieter, die naast de burgemeesterswoning wonen, op de huidige Graaf van Solmsweg 77. Hun huis is gespaard gebleven en groot genoeg om het gezin op te vangen (afb. 5+6).

Graaf van Solmsweg 77

De Noord-Brabanter 12 oktober 1864

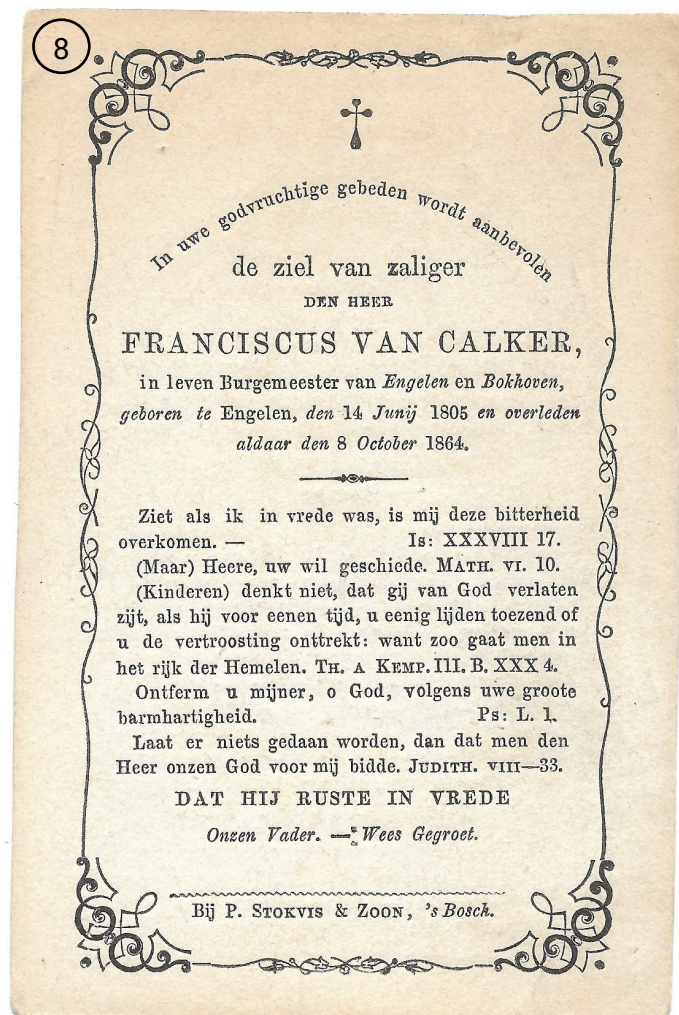
Het afgebrande huis is nooit herbouwd; het perceel is nog herkenbaar als tuin van nummer 77.

Maar het leed voor Franciscus is nog niet voorbij. Binnen drie jaar tijd sterven nog drie van zijn kinderen: in 1859 Adrianus, in 1860 Hendrina, in 1862 Maria Philomena. In die tijd heerst er een besmettelijke ziekte in Engelen, zoals te lezen staat in het Gedenkboek der congregatie van de zusters der H. Maagd Maria (in het dagelijks leven de zusters van Jezus, Maria en Jozef (JM.J) genoemd), uitgave 's-Hertogenbosch 1922: *"Het pensionaat bleef er bestaan tot 1862. Toen werd het op raad van Mgr. Zwijssen opgeheven. Een der redenen zal wel geweest zijn de besmettelijke ziekte, die dat jaar in Engelen heer-*

Gevelsteen Graaf van Solmsweg 77

schte en waarom ook de professie der zusters een jaar moest worden uitgesteld". Het is dan ook aanneemelijk dat de burgemeester terneergeslagen achterblijft en dat het hem moeite kost om zijn taak als burgemeester te blijven vervullen (afb. 7).

Bidprentje Franciscus van Calker 8 oktober 1864.

Als hij in 1864 op 59-jarige leeftijd overlijdt, wordt hij opgevolgd door zijn zwager Adrianus de Bekker, die het ambt tot 1889 zal vervullen (afb. 8).

Tot slot

Mijn opa, ook een Franciscus van Calker en ongetwijfeld vernoemd naar deze Franciscus, was de vader van mijn moeder en de kleinzoon van de man die in de periode 1833-1864 burgemeester van Engelen was. Mijn opa heeft niet meer in Engelen gewoond. Zijn vader, weer een Jordanus en zoon van Franciscus, was wijnhandelaar en trouwde met Maria Anna Jacoba van Heijst uit Waalwijk. Het echtpaar vestigde zich in deze plaats en mijn opa is in Waalwijk geboren en opgegroeid. Ook de twee andere nog levende kinderen van Franciscus zijn door huwelijk of anderszins naar elders vertrokken en ook buiten Engelen overleden.

Mijn opa werd eveneens wijnhandelaar. Waalwijk verhuisde hij na zijn huwelijk naar Ginneken. Via onder andere Heeze, Eindhoven, Hilversum en Den Haag kwam hij uiteindelijk terecht in Heelsum (gemeente Renkum), waar hij in 1983 op 98-jarige leeftijd overleed.

Een van de erfstukken die in ons ouderlijk huis kwam te staan, was een antieke hoge houten stoel; wij noemden dit in de familie de 'burgemeestersstoel'! Of deze stoel uit de voormalige inboedel van burgemeester Franciscus kwam, weten we jammer genoeg niet, maar de stoel is nog steeds in de familie.

Wordt vervolgd.

ACHTEROM BIJ ...

DE KANTINE VAN FC ENGELEN

Hans Kant

Toen in de loop van 1970 een aantal jongeren uit Engelen plannen maakte om een voetbalvereniging op te richten, werd er bij Sjaak en Joke van Zandbeek van Café-Bar "De Sam" aan de Graaf van Solmsweg vaak vergaderd.

Het was dan ook dáár dat de oprichtingsvergadering plaatsvond. Het bestuur van de vereniging bestond eerst uit Peter Hopmans, Jan Hoeymans en Piet Teerling, later uit Peter Hopmans, Hans Brants en Cees Schuurmans. Over clubnaam en tenue mocht iedere "sportvriend" uit Engelen meedenken (bericht uit De Tweeterp).

Opening door burgemeester Kempenaars in 1950

Schuur Dorus van Bergen

Nadat de eerste stappen waren gezet, volgde overleg met het gemeentebestuur van Den Bosch over voetbalveld en kleedgelegenheid. Een voetbalveld was er al: het lag aan de huidige Vutter en was in 1950 door burgemeester Kempenaars geopend (afb. 9).

Als kleedgelegenheid kwam de leegstaande schuur van het agrarisch bedrijf van buurman Dorus van Bergen in aanmerking (afb. 10).

Om extra inkomsten te verkrijgen werd gedacht aan de verkoop van drank en snoepgoed aan het publiek tijdens en na de wedstrijden. Secretaris Cees Schuurmans zou zorgen voor de verkoop vanuit de kofferbak van zijn auto.

Al gauw werd besloten om een gedeelte van de leegstaande schuur in te richten als kantine.

De eerste eigen kantine was een houten gebouw (afb. 11), (voorheen gebruikt als noodlokaal bij de St. Theresiaschool aan de Dageraadsweg in Den Bosch. Vrijwilligers braken het daar af en bouwden het in Engelen weer op. Een prijsvraag werd uitgeschreven om een toepasselijke naam voor het gebouw te bedenken. De winnaars, mw. De Bie en dhr. van de Grint, hadden beiden de naam "'t Vutterke" (afb. 12) voorgesteld.

Noodlokaal als eerste kantine

Om de thuiswedstrijden van het hoogste seniorenelftal bij te wonen moest je aan de kassa een kaartje kopen bij de heren Walter van Kessel en Piet van de Griend (afb. 13).

Opening kantine met de naam 't Vutterke

'Poortbazen' Walter van Kessel en Piet van de Griend

Het bedienend personeel in de kantine bestond uit, van links naar rechts, de dames van Bijnen, Ria Roozen en Mirjam en Annie Kraaijkamp (afb. 14).

Maar op 11 juli 1984 sloeg het noodlot toe: een windhoos raasde over Engelen. De kantine werd compleet verwoest (afb. 15).

Een nieuwe houten noodbouw (afb. 16) werd aangeschaft en er werden plannen uitgewerkt om te komen tot de bouw van een stenen kantine. Die kwam er, vrijwel geheel in eigen beheer door vrijwilligers gebouwd; het resultaat mocht er zijn (afb. 17). Zaterdag 1 november 1986 's middags om 15 uur mocht het jongste lid van de vereniging de opening verrichten.

Vrijwilligers bedienen in de kantine

Hans Brants bekijkt de schade na de storm in juli 1984.

Achter de houten noodbouw wordt de stenen kantine gebouwd

Sport en Jeugdcluster

Op 9 november 2010 kreeg voorzitter Albert van de Wetering tijdens een buitengewone algemene ledenvergadering mandaat om samen met een aantal betrokken partijen een Sport & Jeugdcluster in Engelen te realiseren. Voor FC Engelen leidde dat tot een complete herindeling van de velden en nieuwe kleedgelegenheid, kantine en verplaatsing van de entree. Deze was niet langer aan de weg de Vutter, maar in het Engelerpark (afb. 18).

Het huidige sport-en jeugdcluster aan het Engelerpark

RIDDER VAN HET METALEN KRUIS

Wilton Desmense

Huize van Hal aan de Graaf van Solmsweg

In de Bossche krant van 30 november 1894 stond het volgende bericht. **ENGELN 28 nov.** Gisteren overleed alhier in den ouderdom van 87 jaren de heer J. Van Hall, oud-strijder van 1830/31. In dezen algemeen geachten veteraan verliest onze gemeente den laatsten der hier gevestigde oud-strijders, gerechtigd tot het dragen van het metalen kruis. Hij ruste in vrede.

De naam 'van Hal' zal menig Engelenaar bekend voorkomen. Nader je vanuit Den Bosch over de Graaf van Solmsweg ons dorp, dan kun je hem sinds jaar en dag na het viaduct over de Dieze en nog vóór het kerkhof aan de linkerkant zien staan. Daar prijkt hij op een groot bord naast het huis dat daar staat en dat bewoond wordt door Henk en Jeanne van Hal (afb. 19). Zou Henk een nazaat zijn van de in het persbericht genoemde laatste drager van het metalen kruis? En hoe zat het met die onderscheiding? Angrisa is op onderzoek uitgegaan.

Was de burgemeester de schrijver?

De naam van de schrijver die verantwoordelijk was voor het stukje in de krant is niet bekend. De naam van de krant wel! Het was de 'Provinciale Noordbrabantsche en

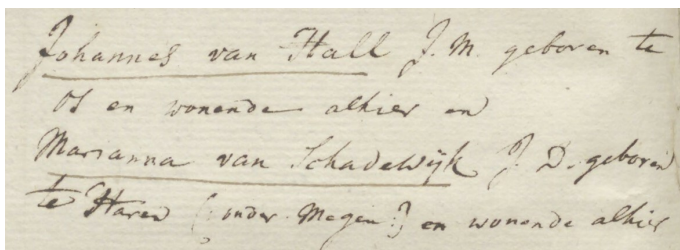

Familie de Bekker met Adrianus in het midden

's Hertogenbossche Courant'. Het is niet onaannemelijk dat de kersverse burgemeester van Engelen de krant heeft verwittigd. Zijn naam was Gijs(bertus) Murraij (1863-1936). Eerst was hij gemeentesecretaris geweest en vervolgens volgde hij Adrianus H.P. de Bekker op (afb. 20). Die was op 23 april 1894 bij Koninklijk Besluit ontslagen na een gerechtelijke veroordeling tot anderhalf jaar gevangenisstraf wegens verduistering. Maar dit terzijde.

De herkomst van Jan van Hal

Het moge duidelijk zijn dat de krant zich vergiste in de spelling van de achternaam van de gestorvene: de laatste letter ervan was er één te veel. Over Jan van Hal gaat het dus, geboren in Lith op 21 september 1807. Zijn vader, ook Jan genaamd, stierf negen dagen later; zijn moeder was Maria Anna van Schadewijk (1767-1844). De ouders waren in 1791 in Lith getrouwd en in het protestantse ondertrouwregister van Lith was vader Jan ingeschreven als Johannes van Hall (!), geboren in Oss, en moeder als Marianna, geboren in Haren onder Megen (afb. 21). Beide ouders waren arbeider. Dat blijkt uit de

Kopie uit het ondertrouwregister

21

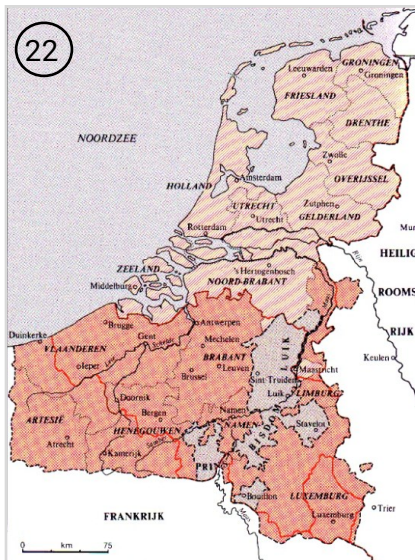
registratie van hun zoon in het militieregister.

Iedere man moest zich daarin inschrijven in het jaar dat hij negentien werd. Voor Jan van Hal junior was dat het jaar 1826. Daarbij werden ook de uiterlijke kenmerken genoteerd. Jan was 1 el - 6 palmen - 3 duimen - 1 streep lang. Volgens het in Nederland in 1816 ingevoerde metrieke stelsel (de IJkwet) mochten die oude lengtematen nog gebruikt worden, maar werden ze voortaan gelijkgesteld aan resp. 1 m, 1 dm, 1 cm en 1 mm.

Verder had Jan een rond aangezicht, plat voorhoofd, ronde kin, blauwe ogen en bruine haren en wenkbrauwen. Zijn neus en mond werden als ordinair omschreven, maar dat woord had in die tijd geen negatieve betekenis, maar stond voor 'normaal'. Jan woonde toen niet bij zijn moeder, maar in Varik en hij was arbeider. Hij werd 'gedesigneerd', dat wil zeggen 'ingelijfd' als dienstplichtige voor vijf jaar, maar voorlopig behoorde hij tot de reserve. Bij gelegenheid van de Belgische opstand werd hij opgeroepen en hij was van 1830 tot en met 1833 ingedeeld bij het 2de regiment infanterie van het mobiele leger. Blijkbaar was zijn uiterlijk in die tussentijd veranderd: zijn voorhoofd werd nu als rond betiteld, zijn ogen waren ineens bruin en zijn neus klein, althans volgens degene die dit heeft vastgelegd in het stamboek van het regiment. Dat vermeldt tevens dat hij behoorde tot degenen die op 5 april 1832 het Metalen Kruis mochten ontvangen. In oktober 1835 eindigde zijn diensttijd.

De Belgische opstand

In 1830 en 1831 was het Nederlandse leger ingezet om de opstand der Belgen een halt toe te roepen. Nederland en België waren na de nederlaag van Napoleon bij Waterloo samengevoegd tot het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. Dit was besloten tijdens een congres van de geallieerde overwinnaars en andere Europese regeringsleiders, dat gehouden was in Wenen. Men streefde naar sterke bufferstaten aan Frankrijks grenzen om een eventuele nieuwe Napoleon de pas af te snijden. Tussen de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden bestonden echter grote verschillen. Het noorden had sinds de Tachtigjarige Oorlog behoord tot de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, het zuiden viel tot 1715 nog steeds onder Spaans bestuur en daarna onder dat van Oostenrijk (afb. 22).

De Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden na de Vrede van Munster (1648)

> De Gouden Leeuw ± 1890

Koning Willem I (1772-1843) was niet in staat die verschillen te overbruggen. In 1830 kwamen de Belgen in opstand en proclameerden de onafhankelijkheid. Willem legde zich daar niet bij neer.

De koning in Den Bosch

Op zaterdag 23 juli 1831 waren de koning en zijn zoons Willem (1792-1849) en Frederik (1797-1881) 's avonds rond 8 uur vanuit Breda in Den Bosch aangekomen. De koning had op de Molenschotse heide nabij Rijen het gros van het veldleger geïnspecteerd. Daar bevonden zich de 1ste en 2de Divisie Infanterie, de Divisie Cavalerie en de Artillerie, die onder commando stonden van respectievelijk de luitenant-generaals baron van Geen, hertog van Saksen-Weimar, jonkheer Trip van Zoudtlandt en kolonel List.

In Den Bosch bezichtigde het koninklijk gezelschap eerst de forten Isabella en Sint-Anthonie alvorens de stad door de Vughterpoort binnen te gaan. Koning en kroonprins zaten in een door zes paarden getrokken koets, die te paard begeleid werd door een detachement

Kurassier

ment kurassiers (afb. 23) en de opperbevelhebber van de vesting. Daarachter een aantal koetsen met leden van de koninklijke staf en van het burgerlijk bestuur van de stad, dat de koning tot dicht bij Vught tegemoet was gegaan en hem erewijn had aangeboden. Achteraan de stoet reed weer een aantal kurassiers en even later arriveerde tenslotte prins Frederik in een met vier paarden bespannen rijtuig en stapte nog voor het geillumineerde

stadhuis te bereiken uit bij het logement de Gouden Leeuw, dat stond op de plaats aan de Schapenmarkt waar nu het pand is van wijlen de oude V&D (afb. 24).

Koning en zoon reden door naar het gouvernement in de Verwersstraat, waar zij getrakteerd werden op een prachtige maaltijd en ook de nacht doorbrachten. Hun gastheer was daar de commissaris des konings André van den Bogaerde van Terbrugge (1787-1855), geboren in Gent, maar een trouw aanhanger van Oranje. In 1835 zou hij de eigenaar van kasteel Heeswijk worden. Zondagmorgen werd eerst de kerkdienst bijgewoond. Daarna bezocht men fort de Papenbril (de Citadel), waar kanonneerboten van fort Crèvecoeur onder commando van Kapitein-Luitenant Ter Zee J.J. Bronovo voor anker waren gegaan. Deze had eerder in het jaar, op 12 februari, de aandacht weten te trekken door een spiegelgevecht van kanonneerboten te organiseren voor de wallen van de stad. Deze (zeil)boten waren daarheen gesleept door de Julia, de eerste stoomboot in Den Bosch; sinds 17 februari 1826 verzorgde die een dienst op Gorkum.

Een vaandel voor de Bossche Schutterij

Vervolgens keerde men terug naar het gouvernement. Prins Willem reikte enige tijd later in het uniform van kolonel-generaal twee vaandels uit, een aan de Amsterdamse en een aan de Bossche Schutterij. Dit gebeurde op de Esplanade, het voormalig plein tussen de Handelskade, de Jan Heinsstraat en de Zuid-Willemsvaart. Het Bossche vaandel werd in ontvangst genomen door de plaatsvervangend

aanvoerder van de Schutterij kapitein mr. L.A. Lichtenvelt (afb. 25). Uit de Bossche Schutterij waren bij besluit van 13 januari 1831 twee compagnieën gevormd, die 'mobiel' waren verklaard. Dat hield in dat ze dezelfde rechten en plichten hadden als leden van de krijgsmacht die in een

De uitreiking van het vaandel

vesting waren gelegerd. Een van de twee compagnieën werd ingedeeld bij het 1ste marsbataljon; dit bestond uit één compagnie mobiele Bossche Schutters, drie compagnieën mobiele Amsterdamse Schutters en twee compagnieën van het reserve bataljon van de 5de afdeling infanterie. Het resterende deel van de mobiele Bossche Schutterij verrichtte in Den Bosch garnizoensdiensten. Het marsbataljon was al op 14 juni uit de stad vertrokken en zou er op 12 september terugkeren.

Als afsluiting van het bezoek hield de koning een audiëntie, opnieuw gevolgd door een schitterende maaltijd. De volgende dag vertrokken de hoogheden naar Eindhoven, waar de rest van het veldleger was verzameld op de Woenselse Heide en in de streek tussen Veghel en Gemert.

De Tiendaagse Veldtocht

Op 2 augustus 1831 trok de prins van Oranje, (de latere koning Willem II), die door zijn vader was benoemd tot opperbevelhebber, België binnen met een leger van 36.000 man. Jan van Hal was een van hen. Het Belgische leger was veel zwakker, maar door ingrijpen van een Frans leger waren de Nederlanders gedwongen om

zich na tien dagen terug te trekken en was de zogenaamde Tiendaagse Veldtocht ten einde gekomen. Een maand later werd in de Nederlandsche Staatscourant een besluit van de koning gepubliceerd dat de uitreiking aankondigde van een blijvend aandenken aan de veldtocht.

Het zou bestaan uit een kruis, vervaardigd uit het in het gevecht bij Hasselt op den 8sten Augustus jl. veroverde geschut. Op de voorzijde van dit kruis zal gesteld worden eene gekroonde W, te midden van eenen krans van lauwerbladen en eikenloof. De keerzijde zal versierd zijn met de woorden: Trouw aan Koning en Vaderland, terwijl in het midden, tusschen een krans van lauwerbladen en eikenloof, de jaargetallen 1830 en 1831 zullen geplaatst worden. Het kruis zal gedragen worden aan een lint, ter breedte van 23/4 Nederlandsche duim, uit zes gelijke verticale strepen bestaande, en zamengesteld voor de vrijwilligers uit oranje en groen, en voor de overigen uit blauw en oranje. Aan allen, aan wien dit bewijs van aandenken zal

uitgereikt worden, zal tevens worden gegeven een getuigschrift, inhoudende: de verklaring, dat zij tot het dragen daarvan

gerechtigd zijn, met vermelding van het korps waarbij, en van den rang, waarin zij gediend, en aan de krijgsverrichtingen van 1830 en 1831 deel genomen hebben (afb. 26).

Het metalen kruis

Huwelijk en nazaten

Op 1 juli 1838 trouwde Jan met de 26-jarige Antonetta van Muilekom, geboren en wonend in Engelen; haar vader Cornelis was togenaar, haar moeder Christina Timmermans was overleden. In het begin van de negentiende eeuw woonden er zeventien togers in Engelen. Ze werden ook wel genoemd 'paardelieden' en 'schuiten- of schepenvoedersbaas'. De togers trokken met of zonder paarden de zeilschepen van Crèvecoeur naar Den Bosch (en omgekeerd), als er te weinig wind was (Angrisa Nieuws 7) (afb. 27).

Jan woonde bij zijn huwelijk al in Engelen en was toen

Het schip jagen door de togenaar

dienstknecht. Bij wie hij in dienst was, is niet bekend. Waarschijnlijk werkte hij voor een boer: bij het overlijden van zijn vrouw in 1859 is zijn beroep landbouwer. Jan en Antonetta kregen vier kinderen, van wie er drie jong overleden. Dochter Christina, geboren in 1841, overleed in 1920 in Engelen; zij was getrouwd met Franciscus van den Boogaard. Hun enig kind Johannes van den Boogaard was 23, toen hij in 1887 stierf.

De andere tak

Henricus/Hendrikus (Hendrik) van Hal (1799-1876) was een oudere broer van Jan en eveneens in Lith geboren. Bij inschrijving in het militieregister was hij boerenknecht. In 1824 trouwde hij in Den Bosch met Cornelia van Wamel (1799-1879), in Engelen geboren, maar toen wonend in Den Bosch. In 1874 mocht het echtpaar de gouden bruiloft vieren, hetgeen in die tijd een uitzonderlijke gebeurtenis was. Het was op zaterdag 2 mei dan ook groot feest in Engelen; een verslag verscheen in de krant (afb. 28).

Op 14 mei 1834 werd door Hendrik, die togenaar was van beroep, in Engelen aangifte gedaan van de geboorte van hun zoon Johannes. Alleen hij en een oudere zus bereikten de volwassen leeftijd. De andere kinderen stierven jong.

1825 † Johannes, 22 dagen

1826 geboren Johanna Mechelina, huwde H.J. van den Braak; zij werd 40 jaar

1832 † Dorothea, 11/2 jaar

1834 † Marianna, 5 jaar

1838 † Dorathea, 9 weken

Engelen. Den 2 Mei vierden hier de echtelieden HENDRIKUS VAN HAL en CORNELIA VAN WAMEL hun gouden huwelijks-jubilé.

's Morgens ten half zeven reeds nam het feest een aanvang.

Aan het schoollokaal zamen gekomen, werd het jubelend paar in statigen optogt onder een troonhemel, gedragen door 12 keurig uitgedoste meisjes, naar de kerk geleid, waar ten 7 ure een plegtige Mis van dankzegging aan den Allerhoogste werd opgedragen. Om 10 uur bij den Zeer Eerw. heer pastoor aan het ontbijt vereenigd, werd hun door de harmonie „door Oefening Volmaakter” van 's Bosch, Aurora en de schoolkinderen eene serenade gebragt.

Ten 11 ure zette zich de stoet weder in beweging en werden de feestvierenden door een gedeelte der gemeente en vervolgens huiswaarts geleid. Ten 4 uur had wederom een optogt door het ander gedeelte der gemeente plaats.

Ten 6 uur volgde een muziekuitvoering voor het huis der jubilarissen van de harmonie, afgewisseld door Aurora.

Ten 7¹/₂ -uur verlichting met Bengaalsch vuur op de Dieze, opgeluisterd door muziek.

Ten 8¹/₂ tot slot der feestviering optogt met fakkellicht ter begeleiding der jubilarissen naar hunne woning.

Gouden bruiloft (PNSC 7 mei 1874)

(28)

1840 † Cornelis, 16 dagen

1842 † Dorathea, 10 weken

1843 † Cornelis, 5 dagen

De in 1834 geboren Johannes is de overgrootvader van de huidige van Hal aan de Graaf van Solmsweg.

Metalen Kruis in Den Bosch

In 1867 werd ook in Den Bosch een afdeling opgericht van de vereniging van Het Metalen Kruis; de eerste afdelingen hadden al in 1853 het licht gezien. In Amsterdam had dat geleid tot de oprichting van een herdenkingsmonument. Het heette eigenlijk 'Monument van de Volkswil 1830'. Bovenop stond een vrouwenfiguur die volgens de tekst op de sokkel de 'Eendracht der Hollandsche Natie' verbeeldde. De meeste mensen vonden het beeld erg lelijk. In de volksmond werd al gauw het woord 'Natie' omgebouwd tot 'naadje'; dat was een plat woord voor

Onthulling te Amsterdam van het Gedenkteken aan den Volksgeest van 1830 en 31, dato 27 Aug^r 1856.

Onthulling Naatje op de Dam

het vrouwelijk geslachtsdeel. Sindsdien sprak men van 'Naatje op de Dam' en kreeg 'naatje' de negatieve betekenis 'knudde'. Dat woord paste ook bij de kwaliteit van het beeld, dat steeds meer in verval raakte. In 1914 moest Naatje het veld ruimen voor de aanleg van tramrails (afb. 29).

In Den Bosch schreef de krant de Noord-Brabanter onder andere:

Op vrijdag 6 december (1867), zijnde de geboortedag van wijlen Z. M. Koning Willem II en de hier ter stede als volksfeest gevierde St. Nicolaas, was onze stad getuige van een bijzondere plechtigheid. Onlangs is hier, vooral door de bemoeiingen van de kapitein der schutterij J. N. Winter, een vereniging opgericht van de dragers van het Metalen Kruis. De leden, reeds bij de aanvang 131 in getal, wensten een vaandel te bezitten, ter herinnering aan de roemvolle dagen van 1830/31. Zij schaften er zich dan ook een aan. De 6e dec. was tot de plechtige onthulling van het vaandel bestemd. Een voornaam deel van het feest maakte de plechtige optocht uit, waaraan o.a. ook de oud-strijders van 1815 deelnamen, terwijl de optocht door pittige marsen van de muziekcorspsen der Stedelijke Harmonie en het 5e regiment infanterie werd opgeluisterd. De onthulling van het vaandel had plaats op de bovenzaal van de heer L. Cordens [later hotel Piet Mulder, op de plaats van de huidige C&A aan de Markt]. De ereplaatsen werden ingenomen door de hoge burgerlijke en militaire autoriteiten, zoals de burgemeester,

wethouders en hoofdofficieren van het garnizoen. Luitenant-generaal W.J. Knoop, als hoogste vertegenwoordiger van Neerlands krijgsmacht in dit gewest, onthulde het nieuwe vaandel.

Hij hield een feestelijke toespraak, die een volmaakt model van vaderlandse krijgsmanstaal mag genoemd worden. Hij herinnerde de leden, die hij zijn wapenbroeders noemde, aan de gelauwerde dagen van 1830/31. Hij zei dat het feest van heden niet de betekenis had om de nu uitgedoofde hartstochten tegen onze naburen de Belgen op te wekken, hetgeen even dwaas als misdadig zijn zou! Holland en België, wier zeden, taal en belangen innig aan elkander verwant zijn, moeten bondgenoten zijn. Zijne Excellentie beschouwde verder de oorlog als een euvel des mensdoms: "Maar is de oorlog een groot onheil, een groter kwaad is het, lijdelijk en buigend zich den vreemde over te geven".

De feestelingen gingen nog in optocht naar het gouvernementsgebouw, waar zij werden ontvangen door de Commissaris des Konings. Daarna werd de avond genoeglijk en vriendschappelijk doorgebracht in de zaal der vereniging, waar de militaire kapel, onder directie van kapelmeester Hörmann, een soiree musicale verzorgde, waarop keurige toepasselijke stukken werden uitgevoerd.

Jan van Hal op de foto

Op maandag 2 augustus 1886, de verjaardag van koningin Emma, en 55 jaar na de Tiendaagse Veldtocht, kwam een zestigtal oud-strijders in Den Bosch bijeen onder auspiciën van de drie sinds 1883 verenigde Noord-Brabantse afdelingen van de vereniging 'Het Metalen Kruis'.

Van buiten Noord-Brabant waren deelnemers gekomen uit grote plaatsen als Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht, maar ook uit Gouda, Lekkerkerk, Goes, Krui-ningen, en Vlissingen. Uit onze provincie kunnen onder andere de gemeenten Lith en Engelen worden genoemd. Engelen ... dat moet Jan van Hal zijn geweest, zou je denken! Om 11 uur begaf men zich vanuit de wachtkamer 2de klasse van het station in optocht met het muziekkorps van de schutterij voorop naar het gemeentehuis. De oud-strijders waren gezeten in rijtuigen (afb. 30). In de raadzaal stond het schilderij opgesteld van de uitreiking in 1831 door de latere koning Willem II van het vaandel aan de schutterij (afb. 25). Deze gebeurtenis had plaatsgevonden op de Esplanade of in de

Oud-strijders op de Pensmarkt 2 aug. 1886

volksmond 'De Plein', het gebied tussen de Citadel en het eind van de Orthenstraat. De burgemeester, jonkheer Petrus Van der Does de Willebois (1843-1937), hield een erg lange toespraak. Daarna ging men haastig naar de Parade, waar schutterij en garnizoenen zich presenteerden; vóór het einde van dit optreden ontlastte zich een geweldige regenbui, die, jammer genoeg, allen een nat pak bezorgde. Vervolgens vergaderden de leden van 'Het Metalen Kruis' in het Casino. De rest van het middagprogramma bestond uit een genoeglijk samenzijn, tijdens hetwelk een groepsfoto werd genomen. Wie van de 64 mannen op de foto Jan van Hal is, laat zich niet raden, helaas (afb. 31). Om 5 uur werd in de grote zaal van het Casino een warme maaltijd voorgeschoteld. Mocht u, lezers, nog op zoek zijn naar inspiratie voor het kerstdiner, de menukaart

vermeldde de volgende gerechten:

Potage Jardinière. Petits pâtés. Filets de boeuf et Haricots verts. Pieds de cochon et Petits pois. Homards mayonnaise et Salade. Pouding Diplome, Sce Maresquino. Tourte, Fruits et Dessert.

In het midden van de zaal prijkte het borstbeeld van Koning Willem II, dat ook op de groepsfoto zichtbaar is. Het was omringd door een achttal levensgrote poppen, voorstellende verschillende wapens van het leger, zoals ze in 1830 waren gekleed. Deze kwamen uit de historische verzameling van het regiment grenadiers en jagers te Den Haag en het korps schutterij te Amsterdam. Nadat de magen gevuld waren, werd er nog geruime tijd doorgegaan met toosten, toespraken en muziek, totdat men zoals in die goede dagen van weleer gebruikelijk om een uur of 9 ('s avonds) zo langzamerhand op huis aanging.

De apotheose

De volgende dag verscheen in de krant een verslag van het eerste deel van die dag. Het vervolg werd op donderdag gepubliceerd (op maan-, woens- en vrijdag kwam de krant toen niet uit). Een verslag verscheen ook in drukvorm in een brochure van 16 pagina's, geschreven door de eerder genoemde J.N. Winter, die voorzitter was van het hoofdbestuur van de Provinciale Bond. Inhoudelijk was er geen verschil met wat er in de krant had gestaan. Het bevatte echter een voor ons belangrijke toegift: een lijst van de leden van de vereniging 'Het Metalen Kruis', die hadden deelgenomen aan de 55ste gedenkdag van de Tiendaagse Veldtocht, alsmede van de leden die door bijzondere omstandigheden waren verhinderd. Er staan 80 namen op van aanwezigen en 10 van verhinderden, inclusief hun woonplaats en de militaire rang die zij in militaire dienst hadden bekleed. De naam Jan van Hal komt er echter niet in voor!

Daarmee zou dit hele verhaal in de prullenmand hebben gekund, ware het niet dat één andere Engelenaar wel acte de présence had gegeven! Dat was Gijsbertus (Gijsbert) Broks, soldaat 12de Afdeling Infanterie te Breda. Net zoals Jan van Hal was hij in 1807 geboren in Maren, dat een dozijn jaren later zou fuseren met Kessel en Alem tot één gemeente. Toen hij twintig jaar was, werd hij voor een jaar vrijgesteld van militaire dienst, omdat hij "onder de maat" was. Maar daarna werd hij ingelijfd en verwierf hij het metalen kruis. Toen hij in 1837 trouwde, was hij blijkbaar nog onder de wapenen, want hij overlegde een verklaring van huwelijksconsent van zijn commandant bij de infanterie. De bruid was in Engelen geboren, tien jaar ouder dan haar man, en heette Agnes Kievits. Gijsbert was mandenmaker. In 1872 overleed Agnes. Toen de jaren gingen tellen, verhuisde Gijsbert in 1888 naar Vlijmen. Daar stierf hij in 1895.

Staat Gijsbert Broks op de foto?

Als u het weet, mag u het zeggen, beste lezer. Vooralsnog zult u het moeten doen met de gegevens uit het stamboek van het 10de regiment infanterie nummer 19947, vastgelegd op 7 oktober 1830; dat is 56 jaar vóór de foto-opname! Hij was bepaald niet groot: 1.57 m! Zijn aangezicht was rond, zijn voorhoofd plat. Hij had een kleine mond, een ronde kin en een gewone neus. Zijn ogen waren blauw, zijn haren en wenkbrauwen donkerbruin. En helaas: hij had geen merkbare tekenen. Wie is het?

Oud-strijders in de casinotuin 2 augustus 1886

WIJ GEDENKEN

In 2023 ontvielen ons twee actieve leden.

Op 20 mei overleed Anneke Heimeriks, erelid van Angrisa.

Zij stond met enkele anderen aan de wieg van de heemkundebeoefening in georganiseerd verband in Engelen en was bestuurslid van Angrisa. Talrijk waren haar bijdragen als onderzoeker en schrijfster en tot op het laatst toonde zij haar betrokkenheid. In ons dorp had de geschiedenis van het pensionaat haar bijzondere interesse; van haar hand is het boekje 'Pensionaat O.L.V van Lourdes te

Engelen 1826 – 1953'. Maar ook haar geboorteplaats Dreumel hield haar belangstelling en zij was vele jaren vrijwilliger bij het Stadsarchief. Anneke was 89 jaar.

Nico van Bijnen werd 95 jaar. Hij overleed 14 juni. Na zijn pensionering heeft hij zich onder andere gewijd aan een bijzondere hobby: het boekbinden. Daarvan heeft hij ook Angrisa laten profiteren. De Tweeterpen vanaf 2005 zijn door hem ingebonden: sinds dat jaar verschenen die op A4 formaat. Het is een netjes verzorgde collectie jaarboeken geworden, die loopt tot en met de nummers van 2020.

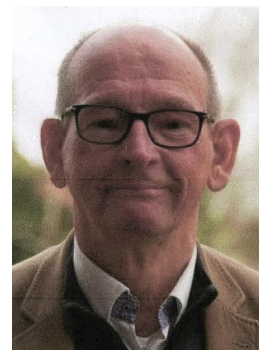

Verder overleed een aantal reguliere leden in 2023.

Op 2 augustus stierf Jeanne van Kessel, getogen Engelense, hoewel zij ten gevolge van de evacuatie van Engelen noodgedwongen in Den Bosch ter wereld kwam in februari 1945. Zij was getrouwd met Tini Heller en na diens overlijden was zij de levenspartner van Jan Vinken.

Philip van Beek ging heen op 5 augustus, 68 jaar oud. Hij was sinds 2018 lid, vicevoorzitter en tenslotte voorzitter van de Bestuursraad. Hij zette zich vooral in voor verbetering van de directe leefomgeving. In 2019 ging het niet goed met zijn gezondheid. Hij schreef een aangrijpend boek over die periode. Na aanvankelijk herstel stak de ziekte echter dit jaar opnieuw de kop op.

Op 16 november is Willy Kerkhof overleden. Hij was 94 jaar. Willy was geboren in Den Dungen. Als sluiswachter werkte en woonde hij met zijn vrouw Diny sinds 1956 bij de schutsluis. Hij heeft Angrisa verrijkt met een schat aan verhalen over wat hij daar meemaakte. Ooit had hij geleerd voor fietsenmaker en in zijn vrije tijd heeft hij menige fiets weer als nieuw gemaakt.

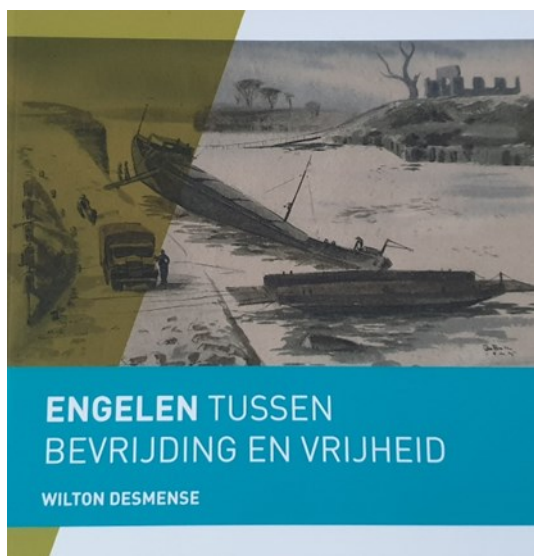
HEBT U DEZE AL?

Dit jaar verscheen deel 2 in de Angrisa Boekenreeks.
Deze reeks werd heel ambitieus gestart in 2020 met het boek van Wilton Desmense:

ENGELN TUSSEN BEVRIJDING EN VRIJHEID

Daarna kwam de grote coronastilte, maar die is nu gelukkig voorbij en daarom zijn wij trots dat dit jaar het tweede deel in de reeks verscheen, geschreven door Frans Lucas:

ENGELN OKTOBER 1944 TIJD VAN VERDRIET

Beide boeken zijn nog verkrijgbaar voor de ledenprijs van €12,50 voor deel 1 en €15,00 voor deel 2.

In 2024 verschijnt deel 3 en dat wordt een boek van Rob Gruben met als werktitel:

GROETEN UIT ENGELN

DE ANGRISA BOEKENREEKS DIE WIL JE NIET MISSEN!

Angrisa Heemkundekring Engelen is opgericht op 10 maart 2010. De groep bestond echter al veel langer als werkgroep van Heemkundekring Onsenoort. Grondleggers van deze groep zijn Ton Verlaat, Anneke Heimeriks en Ans Vermeijden. Met het passeren van de statuten in 2010 werd Angrisa officieel een vereniging.

Contactgegevens

Secretariaat:
Sint Lambertusstraat 17
5221 BB Engelen

Algemeen contact email adres: info@angrisa.nl
Telefoon: 073 6311 702

Bankrek.nummer: NL43 RABO 0155 7799 23
KvK-nummer: 17270229

Website: www.angrisa.nl

HeemWee verschijnt 3 x per jaar

BOEIEND

VEELZIJDIG

HISTORISCH GOED